

Honori Herois Zamoscii

Helmaestadii

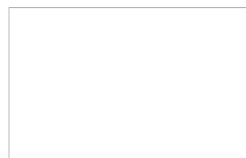
Hilchen, David

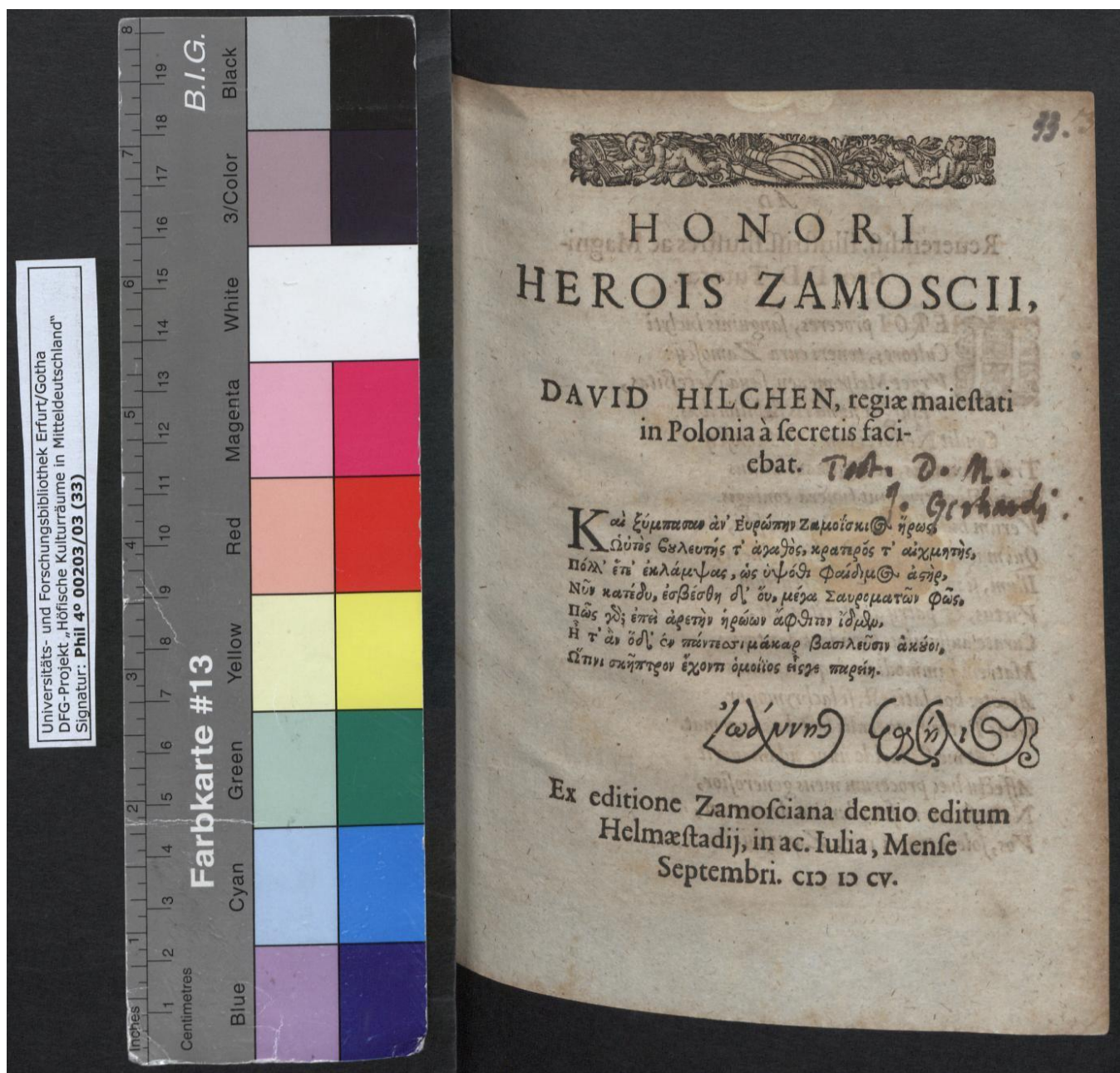
Phil 4° 00203/03 (33)

https://dhb.thulb.uni-jena.de/receive/ufb_cbu_00002803

urn:nbn:de:urmel-6141132a-423f-4e30-bb83-fc73d74393b33-00001350-12

Lizenz: <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

urn:nbn:de:urmel-6141132a-423f-4e30-bb83-fc73d74393b33-00001350-12

H O N O R I
HEROIS ZAMOSCII,

DAVID HILCHEN, regia maiestati
in Polonia à secretis faci-
ebat. *T. M. D. M. D.*

J. Gerhardt.

Καὶ ζύμπασιν ἀν' Εὐρώπην Ζαμοϊσκιῶν ἥρωας
ὧτοὺς βελευτῆς τ' ἀγαθὸς, κρατερός τ' αἰχμητῆς,
πόλλ' ἐπὶ ἐκλάμψας, ὡς ὑπόθι φαίδιμοι ἀστῆρ,
Νῦν κατέδυ, ἐσβέσθη δὲ ὅν, μέγα Σαυροματῶν φῶς,
Πῶς γὰρ; ἐπεὶ ἀρετὴν ἡρώων ἀφθιπνὶ ἰδμεν,
Ἡ τ' αὖ ὅθι ἐν πάντεσσι μάκαρ βασιλεῦσιν ἀκροί,
ὧπνι σκῆπτρον ἔχοντι ὁμοῖος εἶς γε παρῆν.

Ζωδύνης

Ex editione Zamosciana denuo editum
Helmæstadij, in ac. Iulia, Mense
Septembri. cix ix cv.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ

AD

Reuerendiss. Illustriss. Illustres ac Magni-
ficos D D. Tutores.

HEROI procures, sanguinis inclyti
Cultores, teneri cura Zamoscij:
Urget Melpomenen sæua Neceſſitas,
Vt surgat numeris flebilioribus.

Condit Nestorei tumba Zamoscij
Tristes exultas, nec viduam minus
Exincti excruciant funera coniugis.
Verum huic spes superest vnica filij,
Qui magni referat Patris imaginem:
Illum, si meruit summa parentium
Virtus, & patrij dexteritas soli,
Curate auspicijs prendere dexteris:
Matremq; immodicis à querimonijs
Arcete: hoc satis est, si lachrymosior
Gens Patrem querulis luctibus ingemat.

At me si placido nunc adamauerit
Affectu hæc procerum mens generosior,
Ne vestram misero demite dexteram,
Vos, solers teneri cura Zamoscij.

L V C T V S

In obitum

ILLVSTRISSIMI HEROIS, DOMINI IOANNIS ZAMOYSKI DE ZAMOSCIE, Regni Poloniae Supremi Cancellarij, & exercituum Ducis Generalis: Die tertia Iunij Anno 1605. pie placideq; defuncti: editus.

A

Dauid Hilchen Secretario Regiae Maiestatis:

Notar. Terr. Venden.

Semper ego in lachrymas natus? sicne vsq; fatiger?
Fatis tot Illustrissimorum pectorum?
Quid dicam, aut querar hic? Vix ex quo tempore
Sopita FARENS BECIANA naenia, (sensum est
Grandior exsurgit moeror, quanto omnibus aequè
Extinctus antecelluit potentibus:
Nec, quia diuini me mors ferijt SOLICOV I,
Primum à dolore vllum resumsi anhelitum.
Per lachrymas feror immodicus: per funera, quæ non
Dierum acerba temperet longinquitas,
Nec quæ successus placidis emolliat horis.
O mors inexpiabilis necessitas
Naturæ! ô stellas! ô fydera! quæ accelerastis
Mortem heu acerbam heroïs heu ZAMOSCII!
Nunquid Sarmatiæ supremum occumbere Solem
Sic Parca iussit, Parca peruicax nimis?
Quid panacea? Asclepiadum quid munera gentis?
Elusa quæuis est fruticum potentia:
Exhaustæ vires herbarum: Atqui vnica Magni
Diuina virtus languit ZAMOSCII.
Vtque animam eripuit vis durior, vna superstes
Fama vltimis remansit hinc ætatibus.

A 2

Hinc

Hinc studia, & laudes, & fortia facta Camoenæ
 Heroïs extincti tacere nesciunt:
 Primum, vt ab ingenio fulsit prælustrior ardor,
 Terris fuit Parrhisiis creditus,
 Non secus ad doctas, quàm mercatum isset Athenas:
 Spem munerum præuenit eruditio
 Et grauitas morum, quas post Hetruria multò
 Maioribus cumulauerat progressibus.
 Inde redux patrias postquam remeauit ad oras,
 Ob singularem industriam est ab omnibus
 Magni habitus, pulchrosque aulae quæsiuit honores,
 Lætus fauore lectiorum Principum,
 Regisq; AVGVSTI: nec nulli innotuit ardor.
 Imò probauit promptitudinem ingeni
 Rex STEPHANVS, munusq; viro summum obtulit vltro:
 Quam functionem gessit æquè alacriter.
 Iam qualis ratio est flammæ surgentis, opacis
 Quæ cum diu celatur in cauernulis,
 Mox seipsam prodens clarâ ferit æthera luce
 Indocta secreto latere in angulo:
 Talis magnanimi visa est fulsisse ZAMOSC I
 Virtus, stetitq; summo honorum culmine,
 Inque dies surgens ipsis caput intulit astris.
 Accesserant herôicis virtutibus.
 Humani mores, & mira cupido iuuandi,
 Periculis quos obrutos perspexerat.
 Hostibus Hectoreum, mox se patefecit Achillem:
 Solus fuit terror profanis gentibus.
 Tum STEPHANVM magni pellexit sanguinis ardor:
 Quando in propinqua Moschouiticus furor
 Irrupit, fortem socio cum Marte Zamoscum
 Præmisit, vt turmas Tyranni solueret.

Hic

Hic igitur Moschi domitor, cū viderat hostem
 Confertim ad arma se parasse spiculis,
 Agmen apum veluti densis cum perstreperet alis,
 Aut nox serenis dum renidet ignibus:
 Gestijt Hecoreo facinus committere plausu,
 Cæsisq; multis barbarorum millibus,
 Expulit ardorem gentis, rabiemq; Tyranni
 Vigili labore fortiter compefcuit.
 Tunc videas gladios, tunc conglomerare phalanges:
 Coeli per alta templa fulmen sic volat.
 Mens laudem emeruit pugnacior, atque fauorem
 Regis tot inter auspicatos milites:
 Vnde illi STEPHANVS properavit iungere neptem
 In coniugem pro maximis laboribus.
 Hunc coluit gemmam: hunc adamavit Nestora, celsis
 Qui dudum animi præcelluisset dotibus,
 Iamq; benè meritum diffundat in æthera nomen,
 Non absque honorum sempiternis laudibus.
 Pòst legum custos Themidos conscendit ad ædem:
 In iure dicendo peritus & sagax,
 Non nisi ad exactam causas trutinavit amussim:
 Nulli minus magisue vixit æquior.
 Imò finitimos quæ terra Polonia Dacos
 Tangit, novas erexit & colonias,
 Quas metuant diri sinuosa obstacula Turcæ,
 Ne quid patretur in propinquos terminos.
 Hoc neque postremum est urbem extruxisse Zamoscum,
 Quam commodis nunc sospitavit plurimis:
 Sed quod Apollineam tractandis artibus ædem
 Erexit, laudem meretur maximam.
 Conticeo, quos Auctores correxit ultor
 Confusionis, & repertor Ordinis,

Siue ea Romano quæ Tullius ore locutus
 Examines, seu quicquid hinc ex stoicis
 Prisca ætas nostros nunc deriuauit ad vsus:
 Quis esse non fateatur hæc Zamoscij?
 Deniq; post obitum Stephani quoscunq; tumultus
 Sedauerit, non vnici hoc est carminis:
 Acciderat gentis Regnum affectasse Polonæ
 Quendam æmulum: sed hunc nimis fefellerat
 Spes melior Regni, & dominatus vana libido.
 Hanc impotentiam expulit ZAMOSCIVS,
 Conuictamq; manum fulgentibus exuit armis
 Mox Rege SISMVNDO omnium votis dato,
 Imperijs cuius nunc Lechica Regna triumphant:
 Longeq; se beatiora prædicant.
 Vix vt ab assumptis Heros decesserat armis,
 Perrexit in conterminas VValachias,
 Quas MICHAEL prædo iniustis vexauerat armis.
 Hinc coëptus ardor: hinc Nemesis dignus furor
 Exegit stricto rabiem compescere ferro.
 Vt ventum ad arma est: tanta surgit copia
 Hostilis turmæ, veluti formica cauatas
 Vere innouato obambulet domunculas:
 Voceque sublatâ vastis vlulatibus vnâ
 Cœlum, luporum instar, penetrarunt arduum.
 Hinc acies fusæ: traiecta cadauera terræ
 Cordis sui poenas dederunt perfidi.
 Cætera turba fugam arripuit: timor addidit alas,
 Velisque equisq; quæritarunt exitus.
 Sic quoque Liuonicas CAROLVM stimulauit in oras,
 Terræ illius cupido flagitiosior,
 Quàm Regni alterius temerarius ardor: At illum
 Quæ causa belli absoluat à periurio?

Quam-

Qamprimùm auditur Regem Duce adesse Zamosco,
 In pedibus omnis tum quoque extitit salus,
 Scilicet iniustâ causâ vertente phalanges.
 Nam si vlla belli his adfuisset æquitas,
 Ante fugam tremor imbelles non frangeret artus.
 Horum omnium solus fuit ZAMOSCIVS
 Assiduus cautor, iustæ & tutamine causæ
 Regnum suis leuauit à periculis.
 Hanc igitur gemmam tolli, Patriæque parentem
 Quis non doleat, genasue tingat lachrymis?
 Omnibus auxilio vixit: felixque per omnes
 Annos salute & pace texit omnia
 Quodq; in se nondum Natura inceperat, omne
 Sensim sua affecutus est industria.
 Imò in magnanimo victus diuinior, & mens
 Præcelluit postremum ad vsque anhelitum.
 Ut neq; miretur quisquam, si pectore forti
 Stans vltimum expirârit ore spiritum,
 Cæsaris ad magni exemplum: qui sæpè monebat,
 Fortes viros debere vel stantes mori.
 Nunc vos Pegasides, tutelaresq; Camcenæ:
 Tuque ò CASELI: summa suada Lipsij:
 Scaligeræq; columna domus: Vos comprecor omnes,
 Lugete mecum. Funus ingentis viri
 Mandatur terræ. Descent iam secula nomen,
 Aetherq; mœsto tristis incumbit solo,
 Vt cœlum in fletus sese liquefecerit imos.
 Docentium (heu dolor) patronum maximum
 Nunc amifistis: Phœbum ergo lacessite, ne mox
 Vos omnibus priuemini Fautoribus.
 Sola ZAMOSCII DI S superest spes, cuius in omnes
 Patri similis refulserit benignitas.

Lau-

Laudibus immenso diuſus ab orbe recumbit,
 Tantumq; funus vna concludit domus.
 Hic vt ſe liquidis nouus intulit incola portis,
 Herôa cœlum: Ciuitas artus habet,
 Quin poſt tot caſus, poſt tot discrimina rerum,
 Longus ſequetur orbis à tergo ſuo.
 Nec verbis opus vltcrius, niſi quod ſolemur
 Viduam relictam, flebilemq; ſurculum,
 Quorum Amor interiit, & apex ſupremus honorum.
 Tantvm eſt: Repetit Natura pignus creditum.
 At mihi quid ſuper eſt niſi fons ingens lachrymarum?
 Obſtricta tellus ſoſpitori ſuo,
 Plus nequit hoc vno: Quà cœlum circulus ingens
 Diſpeſcit, hæres ſit perennis gaudiij.
 Inrerea quod non potui comprehendere metro,
 Mox pleniori oratione perſequar.

T V M V L V S.

 V Anituit clara ſœcunda Polonia gemmâ,
 Nunc Mors in gelido luxuriat tumulo.
 Dicamné herôum exemplar, vitæuê Zamoſcum?
 Vix aluit maius Lechica terra decus.
 Hic ſibi, non Patriæ vixit ſatis: Attamen eheu!
 Quis vetet occiduas non perſiſſe roſas?
 Effundit mœſtas Natus cum matre querelas:
 Iam ſatis, vt miſer is temperet à lachrymis.
 Cœlo animam; terræ liquit ſua viſcera: Mirum eſt
 Hunc tumulum tantum condere poſſe virum.

F I N I S.